

Skolebesøg, bekræftes af talrige Erklæringer fra de Mænd, hos hvem de siden ere blevne Medhjælpere. Naar de ønske at komme paa Skolen efter at have overstaaet Læretiden, saa ere de ikke mere end 17—18 Aar gamle, og efter det Princip, Skoleraadene hidtil have fulgt ved Uddelingen af Understøttelserne, have derfor ikke mange af disse Havebrugselever kunnet faa Understøttelse og have derfor ikke kunnet faa deres Ønske om at komme paa Skolen opfyldt. Jeg skal oplyse, at paa Beder Havebrugsskole, som jeg særlig kender til, var der for 3 Aar siden 8 Elever, der søgte Understøttelse, og som vi i Bestyrelsen kendte som uformuende, men kun 2 fik den. Næste Aar var der 12 uformuende, som søgte, men heller ikke mere end 2 af disse fik Understøttelsen, og i Fjor ved vi, at 17, — det kan godt være, der var flere, — søgte, men kun 4 fik Understøttelsen af den Grund, jeg har nævnt, at Skoleraadene have uddelt Understøttelserne til de ældste og udskudt de yngste. Det er paa dette, at jeg vilde henlede den ærede Ministers Opmærksomhed og bede ham om, at han i de Anvisninger, han udsender til Skoleraadene, vil gøre dem opmærksomme paa det Forhold, saa at de for disse Elevers Vedkommende undlade at tage Hensyn til den forholdsvis unge Alder, de ere i, naar de ønske at komme paa Skolerne.

Jeg synes ligesom den sidste ærede Taler, at den Undtagelse, der gøres i § 5 med Hensyn til Eleverne paa de ny Husmandsskoler, at de ikke behøve Attest for at være i Besiddelse af Modenhed til at følge Fagundervisningen, at denne Undtagelse ikke er rigtig, og det samme blev udtalt af det ærede Medlem for Grenaa (N. Pedersen), og naar den højtærede Minister i Lørdags udtalte, at disse Attester ikke have stor Betydning, hvad jeg er enig med ham i, vil jeg ligesom den sidste ærede Taler foreslaa, at man helt undlader at stille Fordring om Fremskaffelse af saadanne Attester eller i alt Fald indskrænker Fordringen saaledes, at man ikke forlanger Attest fra en Realskole, Folkehøjskole eller Fortsættelsesskole, men kun en Attest fra en paalidelig Mand for, at vedkommende har Modenhed til at kunne følge Fagundervisningen. Men i alt Fald mener jeg, at alle Landbrugsskolers Elever bør være ligestillede i saa Henseende. Man bør ikke stille større Fordringer til et Hold af Landbrugselever end til et andet, men skulde dette Forslag ikke vinde Tilslutning, saa at man enten helt undlader at forlange

Attester eller dog lempede Fordringerne, vil jeg dog betone, at man bør stille de Havebrugselever, jeg før omtalte, lige med de Elever, der søge til Husmandsskolerne, saa at Undtagelsesbestemmelsen i § 5, hvis den fremdeles skal blive der, ogsaa maa komme til at gælde for Havebrugselever.

Det i § 4 foreslaaede Tilskud til Oprettelse af Husmandsskoler er jo indsat efter Husmandskommissionens Forslag. Jeg er meget glad ved, at denne Kommission ikke, som det i alt Fald fra een Side var Meningen, er kommen med Forslag om, at Staten skal oprette og drive en Skole for Husmandsbørn, thi jeg er sikker paa, at det vil være uheldigt paa den Maade at lagde Befolkningen. Det glæder mig, at Kommissionen kun har foreslaaet at give Laan til Oprettelse af saadanne Husmandsskoler, hvis der er Trang til saadanne. Jeg betvivler det noget. Vi have jo i de sidste Aar set, at der er gjort et stort Agitationsarbejde ude i Landet for at faa saadanne Skoler oprettede, men at der ikke har vist sig stor Interesse derfor i Befolkningen, og jeg mener ogsaa, at Husmandsbørn og Børn af ubemidlede ligesom al anden Ungdom her hjemme maa kunne faa Undervisning paa de allerede nu bestaaende Skoler. Vi have jo Skoler, som ved deres Undervisning særlig tage Sigte paa det større Landbrug, og andre, der med deres Undervisning særlig have det mindre Landbrug for Øje, og atter andre, der lægge mest Vægt paa Landbrugets Bierhverv. Jeg synes derfor, at de vordende Husmænd nok kunne faa deres Trang til Skoleophold tilfredsstillet gennem de nuværende Skoler, og jeg kan heller ikke indse, at Undervisningsmaaden eller Undervisningens Indhold paa de ny Husmandsskoler kan være i nogen større Grad afvigende fra, hvad den er paa de nu bestaaende Skoler.

Jeg er enig med den højtærede Minister i, at han har i Forslaget her udeladt Bestemmelsen om, at det mindste Laan til disse Skoler skulde være 40,000 Kr. Jeg vilde hellere, at dette Beløb havde været et Maksimum, saaledes som det blev foreslaaet af den sidste ærede Taler. Jeg finder det heldigst, at Skolerne begynde lidt smaat, begynde paa det jævne. Det er rigtigere end at gaa til at opføre store Bygningskomplekser, som siden maaske komme til at staa delvis tomme for Elever. Det have vi før set Eksempler paa, og saadanne Spor skræmme. Jeg vil derfor henstille til den højtærede Minister og til Udvalget, som faar med denne Sag at